

فرهنگ ور ۴

کمیته فرهنگی بسیج اساتید دانشگاه محقق اردبیلی با همکاری دفتر هم اندیشی استادان

بسم پر پر کریم

۳۱ شهریور سالروز شروع جنگ تحمیلی از سوی رژیم بعث عراق علیه جمهوری اسلامی ایران، به عنوان آغاز هفته دفاع مقدس نامگذاری شده است. دوران هشت ساله دفاع مشروع امت سلحشور ایران در حفظ و اعتلای نظام مقدس اسلامی و حراست از مرزهای عزت و شرف این رمز و بوم، به مثابه یکی از حساس‌ترین و بارزترین برده‌های حیات راستین این ملت، همچون نگینی تابناک، تا همیشه زمان، بر تارک تاریخ حماسه و ایثار و پایداری آزادگان جهان می‌درخشد. دفاع امت اسلامی ایران در برابر تجاوز همه جانبه دشمنان اسلام، در تاریخ افتخار آفرینی مبارزات حق طلبانه، یک ملت سترگ، فروزان خواهد بود. پایداری ایران اسلامی که برخاسته از روح وحدت و ایمان بود، در سایه هدایت‌های رهبر انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره) شکل گرفت و باعث احیای یک مکتب سازنده و نهضت‌های آرمانگرا و ایدئولوژی جهانگیر شد.

دفاع مقدس ما در زمینه‌های مختلف سیاسی، نظامی، اجتماعی، فرهنگی و ... توانست معادلات جهانی معمول را بر هم زند و تحلیل های مادی دنیاپرستان را نقش بر آب سازد. این حادثه عظیم، بی‌شك در یاد ملت ایران خواهد ماند و غرور و سرافرازی و حماسه آفرینی را در نسل‌های بعد بر جای خواهد گذاشت.

جنگ تحمیلی عراق علیه ایران ۲۸۸۷ روز به طول انجامید که طی آن هزار روز نبرد فعال صورت گرفت که ۷۹۳ روز حمله از سوی رزم‌مندگان اسلام بود و ۲۰۷ روز از سوی ارتش متتجاوز بعثی در طول جنگ شمار ۳۸۱ هزار و ۶۸۰ نفر از نیروهای دشمن کشته و یا زخمی شدند و ۷۲ هزار نفر به اسارت نیروهای اسلام در آمدند. در این هشت سال ۳۷۱ فروند هواپیما و ۸۲ فروند بالگرد دشمن منهدم شد. ۱۷۰۰ دستگاه تانک و نفربر، ۴۸۰ قبضه توب و سه هزار و ۳۶۳ دستگاه خودرو نظامی به غنیمت ایران در آمد و پنج هزار و ۷۵۸ دستگاه تانک و نفربر، ۵۳۲ قبضه توب و پنج هزار و ۱۵۲ دستگاه خودرو نظامی دشمن منهدم گردید. مقاومت رزم‌مندگان اسلام سبب شد تا ذخایر ارزی عراق که در ابتدای جنگ، حدود سی میلیارد دلار بود، پس از شکست در عملیات بیت المقدس و فتح خرم‌شهر به صفر برسد و پس از پایان جنگ، این کشور بیش از هفتاد میلیارد دلار بدھی داشته باشد.

هشت سال دفاع جانانه ملت در برابر تجاوز وحشیانه دشمن منشأ غرور ملی پایان ناپذیری برای مردم سلحشور ایران گردید و باعث شد که توطئه مشترک شرق و غرب برای به زانو درآوردن ملت بزرگ ایران به فرصتی برای اثبات توانمندی‌های اسلام و انقلاب و کشور تبدیل شود. رشادت‌های جوانان برومند، انقلاب و نظام را بیمه کرد و نشان داد که با داشتن پشتونه مردمی و در پرتو حاکمیت اسلام و وحدت نیروها می‌توان هر دشمن خیره سری را ناکام ساخت.

جبهه، مدرسه‌ی عشق

چهره‌ای شاد و نورانی داشت. خوب که نگاهش می‌کردی می‌توانستی آثار خستگی را در صورتش ببینی. ولی چشمانش تو را بیشتر مجذوب خود می‌کرد. لباس خاکی، ساده و تمیزی بر تن داشت. هفده ساله نشان می‌داد. لاغر و باریک اندام بود و در چهره‌اش مظلومیتی غریب موج می‌زد. اصلاً به او نمی‌آمد که مرد جنگ و جبهه باشد؛ اما نگاهش می‌گفت: «جبهه بزرگ و کوچک نمی‌شناسد، عشق می‌شناسد». به او می‌گوییم: «چرا به مدرسه نرفتی؟». با اخم نگاهم می‌کند و جواب می‌دهد: «جبهه خود مدرسه است؛ آن هم مدرسه عشق و ایشاره؛ مدرسه‌ای که انسان کامل پرورش می‌دهد». بعد لبخندی می‌زند. لبخندش سراسر معنا بود. سال‌ها بعد مادرش عکسش را نشانم داد و گفت: در کربلا پنج کربلایی شد.....

روایای صادقانه

آن روز نادر کمی گرفته بود.....
جلو رفتم و علت ناراحتی اش را پرسیدم
خوابی را که دیشب دیده بود برایم
تعریف کرد: خواب دیدم عملیات است و
ما به همراه بچه‌های رزمnde سخت
مشغول جنگیدنیم، نبرد سختی بود و
گرد و غبار همه جا را پوشانده بود مرتب صدای انفجار
می‌آمد در همین حین ناگهان احساس کردم تیری بر
سینه‌ام نشست در همین موقع از خواب پریدم اما وقتی
فهمیدم که خواب دیدم که شهید شده‌ام ناراحت شدم
دلم می‌خواست خوابم واقعی بود. نادر را دلداری دادم اما
از صورتش می‌شد حدس زد که لحظات آخری است که
او را می‌بینم، دلم نمی‌خواست یکی دیگر از بهترین
دوستهایم شهید شود. چند روز بعد رؤیای صادقه نادر به
حقیقت پیوست و باخبر شدیم که نادر عزیز ما به علت
اصابت تیر به ناحیه سینه به شهادت رسیده است.

منبع: کتاب روایت سی مرغ
راوی: همزم شهید نادر دیرین

جنگ تحملی در نگاه امام راحل

.....جنگ در عین حال که ناگوار بود و شهرهای ما را خراب کرد، ولی برکاتی داشت که اسلام به دنیا معرفی شد و اینکه چه اشخاصی و قدرت‌هایی در مقابل اسلام ایستادند و چه کسانی از اسلام می‌ترسند و چه قدرت‌هایی علیه اسلام قیام کردند، همه اینها در جنگ معلوم شد. ابر قدرت‌ها نه شخص صدام را می‌خواهند نگه دارند و نه ما رامی خواهند بکوبند، بلکه آنها از اسلام می‌ترسند و اسلام را می‌خواهند بکوبند.

هر روز ما در جنگ برکتی داشته‌ایم که در همه صحنه‌ها از آن بهره جسته‌ایم. ما انقلابیمان را در جنگ به جهان صادر نموده‌ایم، ما مظلومیت خویش و ستم متجاوزان را در جنگ ثابت نموده‌ایم، ما در جنگ پرده از چهره تزویر جهانخواران کنار زدیم، ما در جنگ به این نتیجه رسیده‌ایم که باید روی پای خودمان بایستیم، ما در جنگ حس برادری و شرق و غرب را شکستیم، ما در جنگ حس برادری و وطن دوستی را در نهاد یکایک مردمان بارور کردیم، ما در جنگ به مردم جهان و خصوصاً مردم منطقه نشان دادیم که علیه تمامی قدرت‌ها و ابرقدرت‌ها سالیان سال می‌توان مبارزه کرد، جنگ ما کمک به فتح افغانستان را به دنبال داشت، جنگ ما فتح فلسطین را به دنبال خواهد داشت.

همه اینها از برکت خون‌های پاک شهدای عزیز هشت سال نبرد بود، همه اینها از تلاش مادران و پدران و مردم عزیز ایران در مبارزه با آمریکا و غرب و شوروی و شرق نشأت گرفت .

دفاع مقدس و انگیزه ما

مردم ایران با برخورداری از رهبری توانا و آگاه، هوشمندانه و با انگیزه‌های دینی و ملی در مقابل دشمن متجاوز به پا خاست و صحنه‌های زیبایی از وفاق ملی را به نمایش گذاشت. انگیزه حضور مردم ما دینی، عقیدتی و ملی بود. دفاع ما نبردی صدرصد شرافتمندانه بود و به همین دلیل حاضر نشدیم مقررات انسانی و اسلامی را در این جنگ زیر پا بگذاریم.

دفاع مقدس و استقلال نظامی

ایران قبل از انقلاب اسلامی کشوری بود که در تمام مسائل نظامی وابسته به آمریکا و غرب بود. حضور مستشاران نظامی آمریکا در تمام سطوح نیروهای مسلح آشکار بود. اما با وقوع انقلاب اسلامی و اخراج مستشاران نظامی و شروع جنگ تحملی، نیروهای نظامی، خود ارکان ارتقش و صنایع نظامی را در اختیار گرفتند. نیازهای مختلف جنگ و تحریرم شدید تسلیحاتی باعث شد در صنایع نظامی نوآوری‌های مختلفی بروز کند. این روند بعد از جنگ نیز ادامه یافت. ساخت موشک‌وتانک‌های پیشرفته و ناوهای کوچک و بزرگ از دستاوردهای مهم صنایع نظامی در طول دوران دفاع مقدس می‌باشد.

جوانان و دفاع مقدس

بسیاری از نیروهای حاضر در جبهه‌ها جوانان بودند. جوانان در قالب نیروهای بسیج حضوری چشم‌گیر در دفاع مقدس داشته‌اند. این جوانان از سر کلاس درس و دانشگاه یا کارخانه و مزرعه و اداره برای دفاع از آرمان و سرزمین خود به جبهه‌ها آمده بودند. جوانان ایران اسلامی با خلق رشادت‌های فراوان نشان دادند که بهترین جوانان جهانند. الگوی این جوانان، جوانان کربلا بود. ملتی که چنین جوانانی دارد به جاست که بر خود ببالد و به داشتن چنین جوانانی افتخار کند.

دفاع مقدس و ولایت پذیری

این روزها هنگامی که یادی از دفاع مقدس می‌شود، دنیایی از شرف و حماسه ملتی نجیب و آزاده در اذهان تداعی می‌شود که عطر معنویت و صفاتی خاصی به ما ارزانی می‌دارد. ملتی که با پرورش رزم‌نگانی حماسه‌آفرین مفهوم روشن «تعبد در برابر ولایت» را به نمایش گذاشتند و با انگیزه «ادای تکلیف» در پی «مرجع و رهبر» خود سر از پا نشناخته، به جبهه‌های حق علیه باطل شتافتند و طلوع عشقی بی‌بدیل را ترسیم کردند و به پیروزی بزرگی که حفاظت از وجب به وجب سرزمین اسلامی و صیانت از مکتب و عقیده بود دست یازیدند.

سال‌های عشق و عطش

خدایا، آن سال‌ها رفتند؛ سال‌های زلزله مهرabanی؛ سال‌های سجد و صعود؛ سال‌های اوج شهادت و شجاعت مادران شهید؛ سال‌های سنگرهای سوز و گداز؛ سال‌های خوش «دوکوهه»؛ سال‌های بی قراری و انتظار. دریغا که سال‌های عشق و عطش گذشت!

پشت هیاهوی شهر

پشت هیاهوی شهر، پشت این حجم سیاه بی‌اعتنایی، پشت این تراکم خودبینی و خودخواهی، پشت این تزویرها و ظاهرها، سنگرهایی بود پر از سجاده‌های سبز و فرصت‌های آبی با فرشهایی از آسمان؛ هوایی آکنده از اخلاق و صمیمیت؛ خلوت‌هایی که پوشیده از آفتتاب بود و سرشار از خدا و عشق؛ لبریز از آینه بود و آرامش؛ وقت‌هایی که می‌شد زانو به زانوی عشق نشست و با خدا صحبت کرد. ماهها و سال‌هایی که دور از خود می‌توانستی با سر انگشتان دعا حیات را لمس کنی، با تمام دلت در فضای شفاف گل‌ها بنشینی، شیرینی پر واژ را بنوشی و حضور خدا را ادراک کنی. آه آن روزها و آن سال‌های خوب کجاست؟! شب‌هایی که همگی شب قدر بود...

«این جنگ، جنگ اعتماد است، جنگ ارزش‌های اعتمادی - اعلانی و ما مقابل ظلم ایستاده‌ایم.»

اولین های دفاع مقدس

اولین کاربرد واژه دفاع مقدس

اولین بار که امام خمینی (رحمت الله عليه) واژه دفاع مقدس را به کار برداشت، در ۲۲ بهمن سال ۱۳۶۰، مصادف با شانزدهم ربیع الثانی ۱۴۰۲ ق، به مناسبت سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی بود که در بخشی از سخنان خود فرمودند: چنانچه این جانب و مسؤولین جمهوری اسلامی مکرراً اعلام نموده‌ایم، ملت و دولت جمهوری اسلامی ایران تسلیم احکام مقدس قرآن و اسلام اند؛ و به حکم قرآن مجید خود را برادر ایمانی تمام ملت‌های اسلامی و کشورهای مختلف از حیث فرهنگ و جغرافیا می‌دانند و نیز به حکم اسلام از تجاوز به حقوق و حدود خود دفاع کرده و تجاوزگر را تأدیب نمایند و در این صورت است که هیچ قدرتی به فعل خداوند متعال نمی‌تواند آنان را از این دفاع مقدس باز دارد.

در حال و هوای جبهه بی‌باک شدی
از گرد و غبار زندگی پاک شدی

دیدی که زمین لایق دل بستن نیست
دل کندی و رهسپار افلاك شدی
رفتی به نماز جبهه با نیت عشق
ماندی به اقامه با تمامیت عشق

در خط خطر، عشق به داد تو رسید
تکبیر تو جان داد به حیثیت عشق
تکبیر تو های و هوی دشمن را کشت
حتی دل آهنین آهن را کشت
بی دغدغه در وسعت آتش ماندی
خشم تو هراس مرد میهنه را کشت

بر پیکر زخمی‌ات خدا آمدہ بود
باران ستاره بی‌صدا آمدہ بود
بر گستره خاک تو ای تازه شهید
یک مزرعه لاله از کجا آمدہ بود

اولین عملیات با نام یکی از آیات قرآنی

عملیات «والفجر» اولین عملیات رزمی‌گان اسلام بود که با نام اولین آیه سوره والفجر «وَالْفَجْرُ وَلَيَالٍ عَشْرِ وَالشَّفَعَ وَالوَتْرُ»، در منطقه فکه، به مرحله اجرا درآمد. منطقه عملیاتی والفجر مقدماتی، از شمال به «میشداق» و «برقاذه» و از جنوب به «هور الهویزه»، از شرق به «چزابه» و شهر «بستان» و از غرب به شهر «العماره» عراق و رودخانه دجله منتهی می‌شد.

اولین شلیک در جنگ

ملک حسین، پادشاه وقت اردن، شلیک کننده اولین گلوله‌ای بود که از یک دستگاه تانک در جنگ ایران و عراق شلیک شد. حامد الجبوری، بعضی کهنه کار که در چهار سال اول جنگ، وزیر خارجه عراق بود، در گفت و گو با روزنامه الحیات گفت: ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۱ شهریور ماه ۱۳۵۹) بود که صدام و ملک حسین در نزدیکی خطوط آتش، روی یک دستگاه تانک رفتند و پادشاه اردن با شلیک اولین گلوله، آغاز جنگ را تبریک گفت.

اولین حمله چریکی

بعد از حمله ناجوانمردانه ارتش صدام به مرزهای ایران و یورش سریع آنها به شهرها، روستاهای مردم بی دفاع، شهید چمران نتوانست آرام بگیرد و به خدمت امام امت رسید و با اجازه ایشان به همراه آیت الله خامنه‌ای، نماینده دیگر امام در شورای عالی دفاع و نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، به اهواز رفت. از آنجایی که او همیشه خود را در گرداد خطر می‌افکند و هراسی از مرگ نداشت، از همان بدو ورود دست به کار شد و در آن شب، اولین حمله چریکی را علیه تانک‌های دشمن که تا چند کیلومتری شهر در حال سقوط اهواز پیشروی کرده بودند، آغاز کرد.

بهمنی جنگ بهمنی افتخار است، بهمنی مقدس است، در حقیقت جشن است، عید است و یک

بزرگ‌اشتی است از روحیه مردم، ایثار مردم و مقاومت مقدس و دفاع مقدس.

مقام معظم رهبری

شهادت هنر مردان خداست

«شهادت» در تفکر اسلامی به معنای گذشتن از سرمایه جان و هستی خود در راه یک هدف و آرمان الهی است . در تعریف «شهادت» در اندیشه اسلامی، آن چه که اصلاح و اهمیت دارد و در واقع محقق کننده‌ی حقیقت مقام شهادت می‌باشد، همانا انگیزه و نیت و غایت آن و وجه آگاهانه و اختیاری اش می‌باشد. متفسر شهید، استاد مطهری در تعریف مفهوم شهادت و شهید چنین می‌فرماید:

«مرگی شهادت است که انسان با توجه به خطرات احتمالی یا ظنی یا تعیین، فقط به خاطر هدفی مقدس و انسانی و به تعبیر قرآن، «فی سبیل الله» از آن استقبال کند.»
شهادت دور کن دارد :

یکی این که در راه خدا و فی سبیل الله باشد؛ هدف، مقدس باشد و انسان بخواهد جان خود را فدای هدف نماید. دیگر این که آگاهانه صورت گرفته باشد.... شهادت به حکم این که عملی آگاهانه و اختیاری است و در راه هدفی مقدس است و از هر گونه انگیزه خودگرایانه، منزه و مبراست، تحسین برانگیز و افتخارآمیز است و عملی قهرمانانه تلقی می‌شود. در میان انواع مرگ میرها تنها این نوع از مرگ است که از حیات و زندگی، برتر و مقدس تر و عظیم تر و فخیم تر است... پس شهادت، قداست خود را اینجا کسب می‌کند که فدا کردن آگاهانه تمام هستی خود است در راه هدف مقدس... از نظر اسلام هر کس به مقام و درجه شهادت نایل آید که اسلام با معیارهای خاص خودش او را شهید بشناسد، یعنی واقعاً در راه هدف ها عالی اسلامی با انگیزه برقراری ارزش های واقعی بشری کشته بشود، به یکی از عالی ترین و راقی ترین درجات و مراتبی که یک انسان ممکن است در سیر صعودی خود نایل شود نایل می‌گردد.»

شهادت را می‌توان کامل ترین جلوه ایثار دانست. همین وجوده ایثارگرانه و آگاهانه در رفتار شهید است که مقام وجودی او را برتری و تعالی می‌بخشد. حضور و سلوک و ایثار شهیدان و ایثارگران و مجاهدان، نه فقط موجب کمال فردی و ارتقاء و سعه وجودی ایشان می‌گردد؛ بلکه نقشی بخش و الهام دهنده و هدایت گری برای امت و دیگر مردمان دارد تحول و رشد در سرشت و سرنوشت جوامع و امت‌ها نیز می‌گردد.

منابع :

سایت فرهنگی مذهبی شهید آوینی

www.aviny.com

پایگاه اطلاع رسانی جماران

www.jamaran.ir

پایگاه اینترنتی پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس

www.dsdc.ir

سایت جامع دفاع مقدس

www.sajed.ir

سایت موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان

www.tebyan.net